

Beskrivelse af Landskabskaraktermetoden

Landskabskaraktermetoden (LKM) er en planlægningsmetode til kortlægning og beskrivelse af landskabshelheder eller landskabsregioner uden for byerne. Den giver overblik og viser, hvilke områder vi skal passe særligt på, og hvilke landskabstræk (nøglekarakterer) vi kan bygge videre på.

Landskabet er en vigtig ressource i kraft af de rekreative og oplevelsesmæssige værdier det rummer, og det har stor betydning for befolkningens daglige trivsel og velfærd. Variationen i landskabet har i sig selv en stor værdi. Det bølgende, åbne landbrugslandskab, dal- og sølandskabet, de store sammenhængende skovområder, de oplevelsesrige kyststrækninger samt de øde og stille plantageområder bidrager hver især til et spændende og varieret landskab. Derfor er det væsentligt, at de forskelligartede landskabsområder hver især bevarer netop det, der er karakteristisk og adskiller det fra andre steder.

I planlægningen og i den daglige sagsbehandling skal der tages hensyn til de landskabelige interesser, men de landskabelige værdier kan virke uhåndgribelige og være svære at håndtere i de konkrete sager. Især når det gælder de områder, der ikke er af national eller regional betydning, men alligevel har en oplevelsesmæssig værdi og en væsentlig betydning for lokalområdet.

LKM gør det lettere at håndtere og indarbejde de landskabelige hensyn i planlægningen og forvaltningen og bidrager samtidig til at gøre de landskabelige værdier mere tilgængelige og forståelige for offentligheden. Det centrale i LKM er netop at beskytte og styrke det enkelte landskabsområdes særlige karakter og kvalitet.

Beskrivelsen af landskabsområderne og vurderingen af deres sårbarhed indgår i kommunens daglige arbejde på linje med andre sektorplaner (eksempelvis vand- og natura2000 planer), så der tages hensyn til de landskabelige interesser på et ensartet og fagligt velfunderet grundlag. Det gør det muligt i højere grad at inddrage landskabelige hensyn i eksempelvis landzonesagsbehandling, udarbejdelse af lokalplaner, naturforvaltningsprojekter og lignende, og herigennem sikre de landskabelige værdier.

Landskabskarakteren er det samspil mellem naturgrundlaget, kulturgrundlaget samt de særlige rumlige og visuelle forhold, der kendetegner et område og adskiller det fra omkringliggende landskaber. LKM indebærer en beskrivelse af landskabsområdernes karakter, styrke og sårbarhed overfor ændringer. Metoden kan derfor bruges til at vurdere, hvilke forhold, der skal tages hensyn til ved fremtidige ændringer i anvendelsen, som for eksempel terrænregulering, tilplantning, rydning, bebyggelse, infrastrukturanlæg, etablering eller tørlægning af søer/vådområder og så videre.

Norrdjurs Kommunes LKM er betydelig mere detaljeret end de hidtidige landskabelige udpegninger, og dækker ikke kun de særlige landskabelige interesseområder, men hele kommunens areal. Metoden følger en nøje beskrevet fremgangsmåde med kriterier for besigtigelse, analyse og dokumentation. Det betyder, at baggrunden for analysen er ensartet og objektiv og kan justeres løbende i overensstemmelse med de ændringer, der sker i landskabet

En væsentlig force ved LKM er, at beslutningsgrundlaget kan gøres tilgængeligt for alle, både borgere, politikere og planlæggere. Der skabes herved større åbenhed i den daglige sagsbehandling og de vurderinger, der ligger bag beslutningerne og afgørelserne bliver mere forståelige. LKM udelukker dog ikke, at der kan være behov for en mere detaljeret undersøgelse og vurdering af landskabet i den enkelte sag, eksempelvis i VVM.

Hvordan gør man?

LKM omfatter kortlægning, beskrivelse og vurdering af det åbne land. På baggrund af landskabsanalyser herunder både kortlægning og feltarbejde, hvor naturgrundlaget, kulturbetingede elementer samt rumlige og visuelle forhold afdækkes, inddeles landskabet i områder, der har hver deres karakter.

Herefter vurderes områdernes tilstand, hvilke ændringer de er sårbare overfor, og hvordan landskabskarakteren kan beskyttes og eventuelt styrkes. Der udarbejdes desuden forslag til mål for forvaltningen i de enkelte områder, det kan enten være beskyttelse, vedligeholdelse, forbedring eller ændring af landskabet.

På den måde kan LKM være et væsentligt input i diskussionen om arealanvendelsen i det åbne land og bruges som udgangspunkt for at opnå en fælles forståelse og dialog omkring udviklingen.

Man gennemfører LKM i fire forskellige faser: **Kortlægning, Vurdering, Strategi og Implementering**

Fase 1: Kortlægning

Man starter med at opdele det pågældende landskab i landskabskarakterområder og kortlægge dem med fokus på tre kvalitetskriterier: Naturen (terræn, jordtype etc.)Kulturen (byggeri, skov, landbrug etc.)Den rumlige og visuelle fremtoning

Fase 2: Vurdering

De enkelte delområder beskrives og vurderes ud fra en række parametre:

Landskabets styrke - hvor tydeligt fremstår de karaktergivende landskabstræk?

Særlige visuelle oplevelsesmuligheder - er der markante udsigter, en særlig arkitektur, kulturhistoriske mønstre eller historiske aftryk?

Tilstand - hvor intakt og uforstyrret er landskabet?

Sårbarhed - hvor påvirkeligt er landskabet over for ændringer?

Fase 3: Strategi

På baggrund resultaterne af fase 1 og 2 inddeles landskabskarakterområderne i en række zoner med strategiske mål. Til hver zone angiver man forslag til, hvordan man kan inddrage de landskabelige interesser i planlægningen og forvaltningen af det åbne land.

De strategiske landskabsmål er et udtryk for, hvilken udvikling der vil være bedst for landskabet. Udgangspunktet er, at særligt karakteristiske landskaber kan beskyttes og vedligeholdes, mens karaktersvage landskaber skal ændres.

Fase 4: Implementering

Når den politiske behandling og afvejning med andre interessenter er gennemført, indarbejder man de landskabelige hensyn i kommuneplanlægningen og i vilkårene for den konkrete anvendelse af arealet.

Det er vigtigt at få formidlet, hvilke landskabskarakterer og vigtige landskabstræk (nøglekarakterer) der har betydning for et område og dets fremtid.